

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadandó
 vagy megőrzésére nem vállalkosik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Négyszázados bűn.

A tizenötödik században rohamosan fejlődött világbirodalommá a török, a tizenhatodik században pedig még káprázatosabb a Habsburgház emelkedése.

A török kiünő hadi szervezetének, vallásos lelkesedésének köszönhetette sikerét, a Habsburgház hatalma inkább a diplomácia és szerencsés családi összeköttetések révén jött létre.

Magyarország ez időben a kereszténység védőbástyája vitézségéről híres s kétszer oly nagy haderőt tudott kiállítani, mint az akkori viszonyok közt akár Anglia, azonban a farkasszemet néző s universalis világura'omra törekvő két birodalom között állva ez a geographiai helyzet nemzetközi állására végre is végzetessé vált. Mert a századok folyamán, amely hatalom ellen annyiszor kellett megvédeni hazánk határait és függetlenségét: ellenségünk a német s szinte természetes ellenség a görög, illetve a török császárság is.

A magyar erejének teljes megfeszítésével, páratlan kitartással és azzal a lelkesedéssel, amelyet nemzetének nagy fia Hunyadi oltott szívébe, sokáig küzdött a magát mindjobban megfészkelő barbárság ellen, míg végre a gyászos emlékü mohácsi csata megpecsételte sorsát, hol is a

nemzet disze, virága porba hullott királyával együtt, mely utóbbi körülmény különösen magában hordta a további hanyatlás csiréit, hogy két pártra szakadt az ország. A nyugati rész Németországra támaszkodik, míg Erdély és a tiszai részek az akkori szolásmód szerint a felleges szultán köntösébe fogózkodtak.

E politika nagy botránykő volt Európa szemében s végeredményében hazánk önállóságára is veszthető, mert a törökök dulása, rablása csak mintegy bevezetése annak az iszonyu csapásnak, melyet a megújuló harc szült még testvér-testvér között is. S bátran mondhatjuk, hogy a magyar soha sem állott oly közel fölösüléséhez, megsemmisüléséhez mint ez időben. S ha valaha, úgy sorsának e szerencsétlen fordulatából megtanulhatta, hogy csak saját erejébe s önfeláldozásába vetheti bizalmát.

S a midőn ma az őszbehajló nyárvégi éjszakában a magyar gl bus peremén, síkjain, erdős bércsein, az elpusztult ősi magyar telkeken egyre több-kevesebb komor vésztlősi tűz gyul ki, épen mint a régi zivataros nehéz időkben állami és nemzeti létünk megsemmisítésén törtetve: jusson eszünkbe, hogy ma is csak a saját erőnkbe, önfeláldozásunkba veteljük minden bizalmunkat, mert e világon minket ugyan már senki meg nem védelmez.

Tartsuk szem előtt, hogy a hazának egy erős, összetartó nemzeti irányu pártra nagyon is nagy szüksége van, mely a kihívó nemzetköziség terrorizmusának gátat vetve a magyarság közös gyűlöletére izgató nemzetiségi fanatizmust teljes hatalmával megfékezze, s hogy azt a négy százados bűnt, mely véres fonalként húzódik végig hazánk történelmén, ne vágassák szemünkbe továbbra is kárörvendve jó barátaink:

Atok fogta meg a magyart,
 Mert az soha együtt nem tart!

Udvardy József.

Wekerle a királynál. Ischből táviratozza tudósíónk: A király közvetlenül Bécsbe való visszaérkezése után kihallgatáson fogadja Wekerle Sándor miniszterelnököt, aki jelentést tesz a felségnek a magyar politikai helyzetről. Ez az ischli hír információnk szerint megfelel a valóságnak s azzal egészítendő ki, hogy ezen az audiencián a miniszterelnök egy újabb, a szünetidőben konstruált s a helyzetnek állítólag teljesen megfelelő kibontakozási tervet terjeszt a király elé.

Román kézre került birtok. Segesvárról jelentik: Beldi László nyug. főispán nagy-küküllővármegyei Réten községben lévő 800 holdas birtokát a hozzátartozó épületekkel együtt

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A szünidei vendég.

Irta: Csehov.

— Petja jó! — hangzott a kiáltás az udvar felől.

— Petja megérkezett! — kiáltotta a cseléd az ebédlőbe rohanva.

Az egész család feikerekedett és az udvarra sietett, hova már a kocsi berobogott és abból a várva-várt fiu kiugrott. Szívélyesen üdvözölték és ölegették. Az anyja karjaiból az apjához, onnan a nővérebe repült. Vele együtt egy hasonlókori diákokgyerek szállt ki a kocsiból, kit legelőször az anyja vett észre.

— Ki ez, tiam? — kérdezte halkan.

Petja karonfogta utitársát és bemutatta:

— Barátom és iskolatársam, Andrei Krolizin. Magammal hoztam vendégül a szünidőre, azon reményben, hogy szívesen fogadjátok.

Nemsokára együtt ültek a tea asztalnál. Petja nővérei, — a legidősebb tizenkét éves volt — folyton az idegen fiut szemlélgették. Magasabb és erősebb volt, mint Petja; nap-

barnított arca merő ellentétben állott Petja tejszínű, kisleányos arcával.

Andrei hallgatagon ült, mintha valami fogatná kedélyét; még a házigazda durva érci sem tudták mosolyra indítani. A leányok a hallgatásból azt következtették, hogy okos, gondolkodó fő lehet, mert ha kérdéseikkel ostromolták, szórakozottan nézett rájuk és minden kérdést megisméltetett.

Ez a szófukarság, hallgatagság Petjára is hatott. Máskor vidám, fecsegő, szinte tulzajos volt és most alig beszélt néhány szót. Ha pedig megszólalt, mindig olyan különös, érthetetlen dolgokat mondott. Megjegyezte, — például — »hogy a vörös testvérek nem isznak teát, hanem fűvizet:» vagy pedig »a nagy Maniton majd megsegít.«

Étkezés után a kertbe mentek, hogy Andrei a birtokot megtekinthesse. Itt a szabad levegőn a két ifju szinte újból éledt. Négykézláb mászkáltak a bokrokban, a sűrű bozótban és kölcsönösen gratuláltak egymás ügyességéhez és gyakoroltságához.

A leányok nem tudták mire vélni a fiuk sajtáságos játékát; annál kevésbbé, mert mikor a lugashoz értek, ott egy nagy mappát terítették az asztalra és suttogva tanácskoztak rajta.

— Berlin érintésével Hamburgba megyünk, ott valamelyik hajóra mint. közönséges munkások elszegődünk és átjutunk a tengerentulra, — mondta Andrei.

— Bár már ott volnánk! Szegény szülőim nagyon bánkódnak majd utánam! — vélekedett Petja.

— Petja ne légy gyáva, mint egy aszszony!

A véletlen úgy akarta, hogy az est beálltával Andrei néhány percre egyedül maradt Petja nővéreivel. A szünidei vendég mélyen elmerült a leáldozó nap csodás játékába. Hirtelen a legidősebb leány, Wanka felé fordult:

— Olvastad már Cooper »Börharisnyáját?« Wanka nemet intett.

— Ajánlom, olvasd el! — tanácsolta lelkesütn a fiu. — Mikor a rézbőrűek szilaj paripáikon a pusztákon száguldanak, vagy tüzes csóvát röpítenek a fehérek Wigwamjába... az nagyon érdekes, nagyon borzalmas!

— Igazán?

— Igazán, bizony! Az ember kénytelen tizszer is elolvasni. — Különben még azt se tudod talán: mi a nevem?

— Dehogyan nem; Andrei!

Iskolai idény

beálltával felhivom szives figyelmét a m. t. vevőközönségnek, **harisnya, esőernyő női és gyermek kalap különlegességi üzletemre**, hol nagy választék áll a vevőközönség rendelkezésére szolid, szabott árak mellett.

Telefon 130.

Telefon 130.

Tisztelettel

Ujhelyi Róza

női kalap harisnya és ernyőkülönlegességi üzlete Nagyvárad, Rakóczi-ut. ::

a napokban megvásárolta dr. Vasá Oktávián fogarasi román nemzetiségű ügyvéd 540.000 korona vételárért. E birtok régebben a gróf Haller-család tulajdonát képezte s most a Béli család után román kézre került. A birtok felét a vásárló ügyvéd a régen oláhok között parcelláztatja, a másik felét maga veszi birtokába.

Nyilatkozatok a helyzetről.

A nagy politikai csendességet egyszeriben felverte Justh Gyula félegyházi riadója. A házelnök beszéde a napi politikai kérdéseit ismét belevetette az aktualitás kohójába, ahol most megint teljes izzásban van minden. A bankkérdés s fuzió és a választójogi reform problémáiról gondolkodnak, irnak és beszélnek a politikusok. És a három kérdés közül különösen a fuzió áll most előtérben.

Tudósítónknak alkalmá volt a fuzióról és a vele kapcsolatos kérdésekről hosszabb beszélgetést folytatni két aktív politikussal, akik közül egyik a függetlenségi párt, másik az alkotmánypárt kebelébe tartozik. A két politikus roppant érdekes nyilatkozata itt következik:

— Ön azt kérde tőlem — mondotta a függetlenségi vezér — hogy szükségesnek tartom-e a fuziót? Hát én nem tartom szükségesnek, de szívesen látnám. A függetlenségi párt ugyanis önmagában máris guvernementális párt, de ha a fuzió által erejében növekednék, az örvendéses körülmény volna.

— És micsoda feltételek mellett volna hajlandó a párt arra, hogy például az alkotmánypárttal fuzionáljon?

— Nem mi fuzionálunk, hanem velünk fuzionálnak, ami annyit jelent, hogy az alkotmánypárt tegye magáévá alapelveinket és lépjen be hozzánk. Közös erővel erősebb akciót lehet kifejtetni, ennyi az egész.

— Valószínű azonban, hogy egy ilyen fuzió egy függetlenségi, mint alkotmánypártból szórványos kiváltsokat idézne elő. Mi történjék ezekkel Ön szerint?

— Menjenek az ellenzékbe. Nekünk szükségünk van lelkiismeretes ellenzékre.

Még érdekesebbek, amennyiben utólag

egy roppant sokat pertraktált, titolozatos kérdésre, az állambank kérdésére vetnek világot az alkotmánypárti politikus nyilatkozatai. Tudósítónk ama kérdésére, hogy szükségesnek tartja-e a fuziót, az alkotmánypárti államférfian így felelt:

— Szükségesnek tartom akkor, ha a koalíció csődje kétségtelenné válik. Ez azonban nem következik be töltetlenül. Én a magam részéről föltétlenül el tudom képzelni a kibontakozást a mai pártkeretek között.

— Mikor a fuzió kérdése fölmerült, többször volt saó egy Wekerle—Andrássy—Széll-féle kibontakozási tervről. Talán erre méltóztatik gondolni?

— Az a kibontakozási terv még nem készült el teljesen. Tudok ugyan róla és talán gondoltam is rá, de ez még egyelőre diszpozicionális stádiumban van. Mindenesetre megfelel az én felfogásomnak és ha rákerül a sor, azonosítom is magamat azal.

— Szóval véleménye szerint a fuzió nem válik feltétlenül szükségessé — mondotta munkatársunk. — De feltéve, hogy az megis létrejönne, miként vélekedik erről a dologról, amelyben a függetlenségi párt és az alkotmánypárt egymáshoz a fuzió után állapának?

— Hát bizony ez fogas kérdés, amiben magamfajta ember nem preokkupálhatja magát. Nem is felelek rá közvetlenül, de hangsúlyozom, hogy ez a kérdés a bankkérdés megoldása körül forog.

Abban kell valaminek történnie. Valami olyan, amivel az alkotmánypárt sarkalatos elveinek sérelme nélkül beérheti. Hogy ez micsoda, azt ha tudnám, akkor sem mondhatnám meg, de megnyugtathatom: nem az ugynevezett önálló állambank, ami különben is csak egy szerkesztőségben született fából vaskarika. Nem is foglalkozott azal, — s ezt nekem bizonyára elhibeti, — sem Wekerle, sem Kossuth Ferenc, sem más komoly politikus, vagy pénzember, aki csak félig-meddig is tisztában van az állambank fogalmával.

— Tehát politikai és pénzügyi szempontból merülnek fel agályok az állambank ellen?

— Ugy van s például mind a két fajtból telemlített egyet egyet. Politikai szempontból csak arra utalok, hogy az mindig a pénzügyi konstelláció hatása alatt áll és viszont.

Azonkívül az állambank vagyona nem magánvagyon. Tessék ezt a tételt politikai észjárással végiggondolni. Financiális problémát az önálló magyar állambank problémáiból pedig csak egyet hozok fel: mi még ma is függő kölcsönökkel dolgozunk. Elég ez?

— Nekem, elég. Már most még csak azt szeretném tudni, hogy hosszúéletűnek javasolja-e az új pártalakulást?

— Ez a kérdés csak akkor kérdés, ha a fuzió létrejön s nekem nem ez a politikai célzása. Inkább az, hogy a Wekerle—Kossuth—Andrássy—Széll-féle kibontakozási terv, vagy egy újabb kombináció alapján egy olyan meg egyezés létesül, amely amellett, hogy a mostani koalíció föltétlenül többségét kielégíti, az országgra nézve is a legelőnyösebb.

— És mi történik a kisebbséggel?

— Arról le kell mondanunk. Megjegyzem, hogy az én felfogásom szerint egy komoly ellenzék, csak szolgálatot tehet az uraimon levő pártnak, vagy pártegyesülésnek s már ebből az okból sem aggódom azon, ha a kibontakozás az egyes pártokon belül bizonyos korlátoztatmért kiválást, vagy ha jobban tetszik: tisztulást idéz elő.

Az iskolakerülők ellen.

Büntetik a szülőket.

Biharmegye nagy részében oly primitív kulturájú emberek élnek, hogy szinte hihetetlennek tetszik. Eme állapotoknak nem a hatóságok az okai, sem az iskola fenntartói, hanem legnagyobb részben a lakosság maga. Ugyanis hiába állanak tenn az iskolák, a szülők nem járatják gyermekeiket az iskolába. Most az aispán, hogy rákényszerítse a szülőket gyermekeik iskoláztatására a következő rendeletet adta ki az összes főszolgabíráknak.

Minden főszolgabíró urnak!

A közigazgatási bizottság sajnosan tapasztalja, hogy a vármegye területén a tankötelesek igen jelentékeny része még mindig nem iskoláztatik be, ami igen sok helyen abban leli magyarázatát, hogy a községi előljáróságok a

— Jól van, hát maradj! — dörmögte Andrei bosszusan. — Én még ma utra kelek, amint régebben határoztuk; gyávaságod csak megnehezítené a helyzetemet. Add ide a revolvert és a pénzt, aztán maradhsz tőlem ott, ahol vagy.

Petja képtelen volt sirását elfojtani. Nem tudta, mit tegyen. A lelke Amerika őserdői felé vonzotta, de szülői és testvérei iránt táplált szeretete kötve tartotta.

— Ha jönni akarsz, most még nem késő! — biztatta Andrei utójára.

— Megyek, megyek veled! A kalandvágy legyőzte fiú szeretetét. . . . Az ebédhez hiába várták a fiukat. Átkutatták kertét, a cselédszobákat, istállókat — hiába.

Mikor még a vacsora idején sem kerültek elő, Petja szülői komolyan aggódni kezdtek. Az anyja sirt, zokogott, az atyja morgott, káromkodott. . . . Kerestették a faluban is. . . . de a fiuknak nyoma veszett. Nyugtalanágban telt el az éj. . . .

Másnap reggel kocsi állott meg a kapu előtt. És ismét hangzott a kiáltás: »Petja megérkezett!«

Csakugyan ő volt Ő és a barátja Andrei. Egy kocsmában feltartóztatták őket, mert olyan üzlet után kérdezősködtek, ahol löport és golyókat árulnak.

— Ostobaság! — mondta a vendég. Én Manupiti vagyok, a gyorslábú szarvas, a hatalmas apacheok főnöke.

Andrei sajtáságos szavai, a két fiú titokzatos, hosszadalmas tanácskozása és általán tanúsított különös viselkedés talány volt a leányok előtt és arra indította Wankát, hogy megfigyelő állásba helyezkedjék. Ebben az igyekezetében egy este, határozottan szerencséje volt. A fiuk hálószobájának ajtaja nem volt betéve, hanem csak úgy könnyedén betámasztva és így Wanka mindent hallhatott, a mit odabenn beszéltek.

Ijedten és csodálkozva értesült, hogy Petja és Andrei Amerikába készülnek, az indiánusokhoz, hogy ott résztvegyenek a rézbőrűek és fehérök harcában és mesés hadi zsákmányokkal térhessenek haza. Felszerelésük már teljesen készen állott. Volt késük és revolverük. Azonfelül rendelkeztek egy doboz kétszersült és hat rubel készpénz felett. A fiuk úgy vélekedtek, hogy mindennek birtokában bármi veszélyvel is szembe szállhatnak.

Elhatározták, hogy belopóznak a vasuti kocsi, ingyen teszik majd meg a nagy utat és így összes készpénzükkel diadalmasan vonulnak be, a Manitouk kedvenceinek birodalmába; Andrei lesz »a gyorslábú szarvas«, Petja pedig »a kuszó kigyó«.

Wanka mindezt ámulva hallgatta végig.

Szívesen elmondta volna szülőinek, de akkor Petját nem eresztették el hazulról és neki nem volna egy hősielkü bátyja, aki a rézbőrűek ellen harcol. Ez birta hallgatásra.

A szünidő már csak három napig tartott. Andrei reggeltől estig komoly gondolatokba merülve, nyugtalanul járt kelt a házban. Minden pillanatban előszedte a térképét és jegyzeteket készített belőle.

A szökés másnap reggelre volt elhatározva. Wanka a hálószoba ajtaján hallgatózott.

Andrei bosszankodva kiáltotta:

— Nagyon jól! Most, mikor már közel vagyunk a célhoz, egyszerre megmánsod a szavadat és kijelented, hogy nem jöss velem.

— Én szeretnék menni, — mondta féltéken Petja. — De mit gondolnak majd a szülőim rólam? A mama halálra sirja magát utánam.

— Gyáva vagy, mint egy asszony! Azt ígérted, hogy velem jössz, most meg kell a szavadat tartani! Vagy talán félsz?

— Nincs mitől félni, — mondta Petja, szinte pityeregve. — De a szegény mamám —

— Jössz, vagy nem jössz? Pillanatnyi szünet után Petja habozva kijelentette:

— Igen hát, megyek! Csak még egy pár napig maradjunk itthon.

Értesítés.

Van szerencsénk értesíteni szives pártfogóinkat, hogy szeptember hó elsejétől angol uri szabó üzletünket Szent János-utca 1. sz. a. megnyitjuk

Kiss és Társa angol uriszabók Nagyváradon.

Szives pártfogást kérünk

beiratkozás körüli teendőket igen hanyagul teljesítik és az iskolai mulasztókkal szemben nem alkalmazzák a törvényben előírt bírságot, vagy azt oly hanyagul teljesítik, hogy annak eredménye egyáltalán nem tapasztalható. Azt is sajnos tapasztalja a közigazgatási bizottság, hogy az e tárgyban évről-évre kiadott határozatait a közigazgatási közegek nem méltatják a kellő figyelemre. Ez az oka aztán annak, hogy a beiskolázás terén semmi haladás sem tapasztalható.

Miért is az e tárgyban hozott közigazgatási bizottsági határozatot oly felhívással küldi meg közigazgatási bizottságunk főszolgabíró urnak, miszerint külön is utasítsa a községi előljáróságokat, de különösen a községi és körjegyzőket, hogy a közigazgatási bizottság határozatát, de különösen annak azon részét, mely a tankötelesek beiskolázása, az iskolamulasztók bírságolása és a tankönyvek beszerzésére vonatkozik, a legszigorubbán hajtsák végre. Figyelmeztesse főszolgabíró ur a községi előljáróságokat, de különösen a községi és körjegyzőket, hogy a hozzájuk áttett mulasztási kimutatásokat vezessék be pontosan a G. mintájú nyilvántartásba, a bírság behajtás körüli eljárást pedig tegyék azonnal folyamatba s amennyiben a bírságot végrehajtás utján kell behajtani, a végrehajtás a törvényben megszabott határidőn belül feltétlenül és pontosan végrehajtandó.

Megjegyzi a bizottság, hogy az 5605. sz. határozatában utasította az iskolaszéket, állami iskolai gondnokságokat, hogy az esetekben, ha a községi előljáróság az iskola bírságpénzek behajtását a mulasztási kimutatás átvételétől számított 8 nap alatt folyamatba nem tenné, vagy a bírságpénzt a törvényben előírt határidőn belül be nem hajtáná s az iskola pénztárába be nem szolgáltatná, ezen körülményt azonnal jelentse be főszolgabíró urhoz. Miért is felhívja a bizottság a főszolgabíró urat, hogy minden ilyen bejelentés alapján a legszigorubbán és azonnal intézkedjék a mulasztási bírságpénzek behajtása iránt. A hanyag községi előljáró pedig vonja felelősségre s ellene e szükséghez mért eljárást tegye folyamatba. Hasonlóképpen járjon el az esetekben is, ha a községi előljáróság az iskola részére szükséges tankönyveket nem akarná beszerezni, vagy azok beszerzésénél késedelmesen járna el.

Ha pedig valamely előljáróságot, vagy

Petja zokogva borult anyja nyakába, a leányok kiváncsian és remegve várták a dolgot további fejlődését. De az apa kiengesztelődött és nem szabott büntetést a kis kalandorra.

Kedélyesen a két szökevény elé peckelte magát és fejét megrázva, nevetve kérdezte:

— Honnan a pokolból szedtétek ezt az örült gondolatot?

Petja tovább zokogott, Andrei pedig me-reven állt, mint egy kőszent.

— Hol töltöttétek a hűvös éjszakát?

— Az erdőben, — vágta büszkén Andrei.

— Ördögös, bátor fickók vagytok! — tréfálkozott Petja atyja.

Azután a sürgönyhivatalba sietett, minek következtében Andrei anyja már másnap eljött a fiáért.

A szünidei vendég ridegen és komolyan bucsuzkodott, minden hála és mentegetőzés nélkül.

A háznál hamar el is felejtették.

Csak Wanka gondolt gyakran, szeretettel és bámulattal a hősielektől. Különösen mióta emlékkönyvében egy titokban becsempészett költeményt talált, ezzel az aláírással: »Manupiti, a gyorslábú szarvas...«

községi előljárósági tagot nagyobb mérvű mulasztás ténbelné, úgy saját hatáskörében a feyelmi vizsgálata elrendelése céljából intézkedjék.

Elvárja a közig. bizottság főszolgabíró ur ügybuzgalmától, hogy igyekezni fog a bizottság határozatát a kellő szigorral végrehajtani és végrehajtani, ez által biztosítani a tankötelesek pontos beiskolázását és iskolába járását, ami egyik fontos feltétele a tanítási eredmény sikerének.

Végül felhívatik főszolgabíró ur, hogy a kiadott véghatározatunknak az iskolai hatóságokkal vétev mellett történt közlését igazoló vétiveket a községi előljáróságoktól gyűjtse össze s bizottságunkhoz mutassa be.

Alispán.

Leleplezett nagy leánykereskedés.

Az utóbbi időben az ország különböző részeiben, hol itt, hol amott tartóztattak le leánykereskedőket. Legutóbb Szegeden fogták el Cs. Nagy Istvánnét, Weisz Saroltát, akikről bebizonyosodott, hogy Nagyváradról valók és Szegedről akartak leányokat szállítani Boszniába. A letartóztatásokkor még gondolni sem lehetett, hogy ezek a kisebb szabású dolgok mind egy országos leánykereskedésnek képezik kis részeit. Az országos stílusú leánykereskedést tegnap Nagyváradon leplezte le Becsey Ignác rendőrőrmester, aki e bravuros fogással egy óriási veszedelemtől szabadította meg nemcsak Nagyvárad város családapáit, de az egész országot.

A szenzációs fogásról tudósításunk a következő:

Füredi Kornél az első ügynök.

Tegnap délután háromnegyed két órakor a hadapródiskola előtt posztoló rendőr Kiss Zsigmond a Rhédey-kerbe vezető úton egy tisztességes ruhába öltözött zsidót látott három leány társaságában. Kiss Zsigmondnak gyanus volt a társaság, annál is inkább, mert a férfi minden áron igyekezett a rendőr tekintete elől menekülni. Kiss Zsigmond gyanuja nöttön-nött és a társasághoz ment s ott a férfit igazolásra szólította. A férfi megkísérelte magát igazolni, azonban oly zavaros feleleteket adott, hogy a rendőr jénak látta őket bekísérni a rendőrségre.

A rendőrségen Becsey Ignác rendőrőrmester elé lettek állni a gyanus egyének. Becsey Ignác vallatni kezdte a férfit, aki előbb vonakodott felvilágosítást adni, a sok faggatásra mégis bevallotta, hogy őt Füredi Kornélnak hívják és hogy budapesti illetőségű. Mikor pedig azt kérdezte tőle Becsey, hogy a leányokat hova akarja vinni, azt felelte, hogy a sógorához.

— Különben a lányok gazdája kint vár a pályaudvaron. Mondta Füredi.

Becsey Ignác őrizet alá vétette Füredit, villamosra ült s a pályaudvarra ment.

Gál Sándor, a leánykereskedelem főnöke.

Mikor Becsey a pályaudvarra érkezett, ott nyomban feltűnt neki egy magas szikár férfi, aki hunyadi viseletű ruhába volt öltözve. Be-

csey Ignác, aki előzőleg már értesült Füreditől, hogy a gazdát (?) Gál Sándornak hívják, a feltűnő ruházatu férfhoz lépett s annak vállára csapva szólott:

— Maga az a Gál Sándor?

— Mit akar?

— Maga az a Gál Sándor?

— Igen, mi tetszik? — felelte a megszólított, akit a hirtelen felismerés egészen sápadttá tett.

— Pakkoljon, jöjjön fel a rendőrségre velem.

Becsey Gál Sándorral a rendőrségre ment, ahol Becsey vallatásra fogta. Gál Sándor a hozzá intézett kérdésekre elmondta, hogy ő Boszniában lakik. Az ő sógora Bileken vendéglős és a háromleány közül kettő a sógora leánya, egy pedig az ő felesége.

Gál Sándornak e vallomás tétele alatt nyitva volt a kabátja és a belső zsebből két könyv látszott ki. Becsey Gál zsebébe nyult és a könyveket kivette onnan.

— Kie ez a könyv?

— A feleségemé.

Becsey megnézte a könyvet.

— Hogy hívják a feleségét?

— Nagy Teréz.

— Mit hazudik, hisz ez a könyv Erdélyi névre van kiállítva.

A leánykereskedelem központja Nagyvárad.

Becsey Ignác ezután a főkapitány elé vitte Gál Sándort. Gál a főkapitány előtt beismerte, hogy a három leányt Boszniába szállítja. Előadta még, hogy az ő leánykereskedése szervezve van és az az egész Magyarországra kiterjed, de különösen a felvidéken dolgoznak erősen. A jelenleg nála lévő három leányt Kolozsváron vette.

— Miért hozta akkor Nagyváradra?

— Mert Nagyvárad a központ. Ide szállítják az ország minden részéből a leányokat és innen viszik tovább. Beismerte ezután, hogy a három leányt 150 koronáért vette, a pénzt már előre fel is vette értük a sógorától. A lányok részére vasuti jegyet is váltott Boszniába. A megvásárolt leányokat a sógorának szállítja és ő továbbítja Boszniába. Magyarországon a főügynök Füredi, ő intézi a jobb vásárokat, ő indítja utra a lányokat Nagyváradról. Most nem csupán a három lányért vannak itt, hanem egy nagyobb szállítmányt várnak Budapestről.

A három leány.

A főkapitány ezután a három leány személyazonosságát igazoltatta.

Az első Zombori Anna 17 éves barna leány. Igen szép és fess, uri családból való gyermek.

A második Radó Erzsébet 18 éves ez is csinos szép leány, szintén intelligens szülők gyermeke.

A harmadik Oltyán Anna ez már közönségesebb leány, de feltűnően szép.

Zárdába menő leánykák részére **iskolakötények**, harisnyák, keztyük, reggeli és sárcipők, esőernyők, fiókos tükrök, evőeszközök, mosdótálak, haj-, ruha- és fogkefék, ugyszintén fésűk, szappanok és iskolatáskák, könyvszijak, toktartók legjutányosabban szerezhetők be

Friss és Társánál

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

Ezekre vonatkozólag Gál nem akar felvilágosítást adni.

A bileki gazda.

Gál Sándor mikor már látta, hogy minden dolguk nyilvánosságra került előadta még azt is, hogy sógora Zesztera József és rokona Buzafi Zsuzsa d. u. a Kolozsvár felől jövő vonaton Nagyváradra érkeznek ők majd bővebb felvilágosítással szolgálnak. A főkapitány nyomban intézkedett, hogy a bilekiek megfelelő fogadtatásban részesüljenek. Délután 4 óra 15 perces vonattal Kolozsvárról tényleg megérkezett Zesztera József feleségével Buzafi Zsuzsánával és egy kis 10 éves mosztári leánykával Német Juliskával. Zeszterák mikor a vonatból kiszállottak Gált keresték. Elképzelhető meglepetésük, amikor Gál helyett négy detektív fogadta őket, akik a diszes társaságot a kapitányságra kísérték.

Zesztera József a magukkal hozott kislányra azt mondta, hogy az egyik rokonuk gyermeke, aki Kolozsvárról nyaralt és most magukkal viszik haza.

A pályaudvarról való bevonuláskor Zesztera József az öt kísérő Kelemen rendőrellel 20 koronával megakartá vesztegetni.

A budapesti szállitmány.

Az összefogott társaságot a rendőrség letartóztatta. Tekintettel pedig arra, hogy Gálék beismerték, miszerint Budapestről nagyobb szállitmány érkezik, értesítették a budapesti rendőrséget, mely nyomban mozgósította az összes detektiveket. Ugyancsak távirati úton lettek értesítve a felvidéki városok rendőrhatalósága is, melyek szintén megindították a nyomozást.

Az undorító társaságba került Német Juliskát, aki oly hosszú utat egyedül nem tehet meg a gyermekmenhelyben helyezték el, a honnan hozzátartozói fogják hazaszállítani a másik három leánnyal egyetemben.

A letartóztatott társaságra a leánykereskedem tilalmazására vonatkozó törvény legszigorubb intézkedését fogják alkalmazni, mivel a kerítés az ország határain kívül eső területre történt volna.

A rendőrség a budapesti és a felvidéki rendőrségek széleskörű nyomozást indítottak meg az iránt, hogy Gálék eddig viselt dolgait is naplányra hozzák. Nincs kizárva, hogy a rendőrség egyes nyomozás után a bűnesetek egész légióját deríti fel, melyeknek leleplezése tulajdonképpen Bacsey Ignác őrmester és Kiss Zsigmond rendőr érdeme.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **Az új vashíd.** A nagypiaci tából épített garasos híd helyére építendő modern vashíd előmunkálatait már megkezdték s amíg a fahíd helyén felépül a nagy vashíd, addig deszkapadló bonyolítja a Körösön való átszállást. A vashíd munkálatait ma kezdték meg s már január elején át is adják a közforgalomnak.

* **Az orvosi kongresszus.** Ma már kezdetét vette az orvosi kongresszus. Egyelőre a nemzetközi orvosi szaksajtó képviselői gyülekeztek a Magyar Tudományos Akadémia épületében. Ez a tanácskozás két napig fog tartani. Vasárnap lesz a tulajdonképeni orvosi kongresszusnak a megnyitó ülése. Már ma igen sok külföldi orvos érkezett fővárosunkba. Ezek rá sem hederítenek a nemzetiségi agitációra. Mit törődnek a tudomány hívatott képviselői azokkal, akik ezt az alkalmat is politikailag akarják kizsákmányolni?

* **Négy ezüstmise.** Egyházmegyénkben a mai napon egyszerre négy áldozópapnak adta meg a Mindenható azt a nagy kegyelmet, hogy negyedszázados munkásságban eltöltött papléletre boldogan tekinthetnek vissza, amely idő alatt az egyházmegyének mindannyian hasznos szolgálatot tettek. A jubilánsok névleg: Imrik S. Zoltán várad-olaszi plébános, Makucz Ernő tanítónőképződei igazgató, Vagaszki János tóteleki plébános és Serly Béla érmszentesi esperes-plébános. Mindannyian magukba vonultak el élkedve a mai nap nagy jelentősége telett tartják meg ezüstmiséjüket. Az egyházmegyei papság és a hívek lélekben csatlakoznak az ünnepséghez és az ünnepeltekre Isten bőséges kegyelmét kérik.

* **Ujabb robbanás a fővárosban.** A csepelszigei tölténygyár áldozatainak teteme még alig hült ki és a gyári katasztrófák listája újból megszorodott egygyel. Tegnap reggel a Magyar Petróleumipar Részvénytársaság-nak a Kén-utca 8. sz. alatt levő firomitójában katasztrófa történt, amelynek eddig három áldozata fekszik élet és halál között a Szent-István kórházban. A részvénytársaság hatalmas tetepe a Kén utcában terül el. A munkások, miot rendszeren, tegnap is hat órákor fogtak munkájukhoz. Kilenc órákor irtózatos robbanás reszkettette meg a levegőt.

— Ég a gyár! — kiáltották mindenfelől.

A munkások mindenfelől kirohantak és össze-vissza ordítottak. Senkise tudta, milyen a katasztrófa nagysága és vajjon nem-e borul lángba az egész telep a következő pillanatban. Mindenki a kijáratot kereste. Mikor megérkeztek a tűzoltók, ezek konstataálták, hogy csak egy petróleum tartály robbant föl és a körülötte foglalkozkodó munkások közül három súlyosan megsebesült. A robbanás ereje ezeket földhöz vágta és ruháikat lángba borította. Dvák János, Bertás József és Valenda János a három szerencsétlen neve. A petroleum telep munkásai között igen nagy az elkeseredés. A rendőrség megtett minden intézkedést, hogy esetleges zavargásokat még csirájukban elnyomja.

* **Hová lett a rozs?** Érdekes ügyben folytat tegnap óta vizsgálatot a debreceni kir. ügyészség. Egy h. bagosi gazda házfalát szomszédja aláasta és az így támadt résen nagymennyiségű gabonamut hordott el. A meglopott gazdálkodó, Szabó Lajos. A napokban hatvan véka rozsot helyezett egyik szobája sarkába. A rozsot csak úgy öntötte a szoba padlójára, aminek aztán ugyancsak megadta az árát. A rozsot este öntötte szét a szobában és másnap a reggeli órákban megdöbbenve vette észre, hogy a rozsok tal melletti részén nagy, körülbelül ké: métermázsányi hiánya van. Szabó nem tudta megérteni, hogy tünt el a rozs, amikor senki sem járt a szobában az éj folyamán. Végre kiment udvarára és ott nézte meg háza falát. Ekkor látta, hogy a szoba falán, közvetlen a föld felett egy tíz eentiméter hosszú lyuk van, amely sártapasszal be van tömve. Szabó gyanakodni kezdett szomszédjára, akif

kérdőre is vont, de az azt állította, hogy mit sem tud a házásáról. Szabó Lajos erre a csendőrséghez fordult, amely házkutatást tartott a szomszédnál, aki száztíz kilogramm rozsot adott Szabónak.

— Hogy került magához ez a rozs? — kérdezték a csendőrök.

— Bizonyára a sertéseim ásták ki a szomszéd házának falát. En ott találtam a kiömlött gabonát a fal tövében és nem akartam, hogy kárba vesszen, hát összeszedtem és behoztam a kamrámba. A csendőrség jegyzőkönyvet tett fel az esetről és a debreceni kir. ügyészség most folytatja a vizsgálatot.

* **Kellemetlen meglepetés.** Horváth János tenkei cipésmester minekutána negyven pár cipőt elkészített, szekeret fogadott és a kész munkát arra felpakolva utnak indult Nagyváradra, ahol Moskovits Farkas cipőgyárába akarta átadni a cipőket. Tenke és Hosszuaszó községek között a cipész beszélgetésbe eredt a kocsisal. Hosszuaszó község határában észébe jutott a cipésmesternek hátra is tekinteni, hogy milyen állapotban vannak a cipők. Alig tekintett hátra, a meglepetéstől úgy fordult vissza hogy a lovak közé esett. A negyven pár cipőből egy ballábra való cipősarok maradt ott, az is csak azért, mert az aljdeszka közé szorult. A suszter nyomban jelentést tett a csendőrségnek, mely megindította az eljárást. A negyven pár cipőt az egy bal sarok híján az eddigi nyomozás szerint cigányok lopták le a szekerről.

* **Magyar-utcai tűz.** Éjjel háromnegyed 4 órákor Klein Dávid és társa Magyar utca 18. sz. a levő kóser huszfüstölője kigyulladt. A kivonult tűzoltók egy órai munka után elfojtották a tüzet. Ma délután megtartott tűzvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a füstölő feletti menyezet gyulladt ki s így terjedt el a tűz. A füstölő helyiségbe valószínűleg a menyezet a folytonos tüzeléstől megpedes a nyíláson át a megszáradt menyezet gyulladt meg s mivel felügyelet nélkül volt a műhely, a tűz elharapódzott. Az épület és az árukészlet, valamint a műhely berendezés a Triestti biztosító társaságnál volt biztosítva.

* **A beznyei vérhas.** A Beznye községben fellépett vérhas most már megszűnt terjedni. A kirendelt járványorvos új. dr. Wainner Ödön a betegségről kedvező jelentést terjesztett be. A megbetegedések száma most már nem növekszik egy állapotban. Jelenleg 60 beteg van. A község zár alatt áll, onnan se ki, se be nem mehet senki. Egy beznyei ember a betegség rohamos terjedésének okát a következőképen adta elő: Mikor a községben 5—6 beteg feküdt s azok közül egy meghalt, az emberek nem fordultak orvoshoz, hanem egy kuruzsló cigányasszonynak a tanácsát kérték. A cigányasszony a babonás embereket rettenetes bajba döntötte. Ugyanis a beteg családtagjainak azt a tanácsot adta, hogy ha azt akarják hogy megszűnjék a vérhas, úgy a beteg emberek fürödjének meg abban a vízben, amelyben a betegségben elhalt emberek hulláját megfüröztük. A borzasztó tanácsot tömegesen fogadták meg az emberek, sőt még azok is, akik egyáltalán nem voltak betegek. Így történt aztán, hogy a betegség pár hét alatt oly nagyszámu egészséges embert döntött a betegágyba. A betegség tulajdonképeni keltője pedig az egészségtelen víz volt.

* **Lelopott redőny.** Gelberg Sámuelné Teleky-utca 43. sz. a lakos panaszt emelt, hogy ismeretlen tettes utcára nyíló ablakából sárgára festett redőnyét elemelte. A rendőrség keresi a tettest.

* **Tolvaj csavargó.** Klein Sándor csavargó tejelentette *Biró Imre* nevű csavargó társát, hogy az alvás közben a feje alatt levő kockás kabátját, mellényét, nadrágját, valamint 3 kor. 62 fillér készpénzét ellopta s azzal megszökött. Eljárás folyamatban.

x **ISKOLAI BEIRATÁSOK** megkezdődtek, mely alkalomból ajánljuk gyermek cipők, kalapok és fehérművek beszerzésére **REICHARD** áruháza céget Fő-utcán.

x **Telefon 897.** Az őszi időny közeledtével van szerencsénk a n. é. vevőközönség b. figyelmét felhívni ujonnan berendezett és megnagyobbított üzletünkre, melyben berlini és párisi divat tudósítások alapján úgy a női felöltőknél, mint a szövet és fehérmű osztálynál a legszebb és legfinomabb árúknak vannak raktáram. Mérték után megrendeléseket jutányosan eszközölünk. Tisztelettel Klein Géza és Ödön Nagyvárad Rákóczi-ut. 2.

Vasut Biharfüredre.

A természet e vad paradicsomában élvezem ismét a teremtő bámulatos nagy alkotásait. A Biharhegység fenomenális gőcpontja sok ezer hold fenyesben, a fürdőtelep csobogó kristályai, az a természetes óriási virág szőnyeg, melyvel pazarul megterített a kellemes nap sugar kárhatatlanul bájos kép, szívet-lelket magával ragad.

Biharfüred a déli kárpátok gyűrűzetében a drága kő, amelyet aki egyszer megismert; elfeledni képtelen. A feljutás kényszerűségéért a legpazarabb kárpótlást nyer a szemlélő; ama sorozatában a természeti szépségek panorámájának, amely lépésről lépésre meglepően változik.

A természet magasztos fensége, a zugó patakok özöne mellett a fenyvesek sötét rengetegében ama mélységes csendben nyilatkozik meg leginkább, amely az életküzdelmében kifáradt szervezetet felüldíteni képes. Ama sok természeti kiválóság, amely a bihari hegyvidék eme bájos drága kővet a ritkaságok közé emeli, még mindig az ismeretlenség homályában selymődik.

Ma amidőn eddig soha sem élvezett uri ellátás, kiváló figyelem is járul hozzá amaz elengedhetetlen kellékhez, ami a pihenés, élvezni óhajtó közönséget vonzaná — a legsajnálatozabb körülményekkel találkozók. Azok, akiknek anyagi körülményei megengedik, a világfürdők felé örvölnek — mert a vagyoni helyzetnél fogva a feltűnni vágyás kergeti őket idegen tájak felé, azok előtt a magyar föld természeti kincsei örökre ismeretlenek fognak maradni. Azok pedig, akik egészségi okokból kényszerülnek igénybe venni az ezer méterrel felül gyönyörű helyeket, nagy dob kell, hogy meghallhassák a tulzattan is rikkító színekben feltűntetett fürdőhelyek vásári reklámját!

Biharfüred ezzel szemben a szerény ibolya, amely a bokor tövében meghúzódva gyönyörködött az ide tévedt szenvedőt. Legio azoknak a száma, akiket Biharfüred adott vissza az életnek az orvosok jóslata ellenére.

És dacára az ég áldásával pazarul elhalmozott Biharfüred páratlan kellemének a nagyközönség bámulatos közönségével találkozik. Erre több okok mellett elsősorban a kényelmet kereső közönségnél a Biharfüredre feljutás nehézsége az öt órai kocsit az akadályt gördítő körülmény, pedig turisztikai szempontból a világ egyik legszebb panorámája nyílik meg a fürdőbe felmenő szemei előtt. A hegycsoportok, az ezt körülvevő völgyek, csobogó kristály patakok, köznyező vadregényes sziklák már utközben a jóleső meglepetés varázsával kötöttek le a figyelmet.

Az első föltétel a most közelben már mozgó iparvasut bevezetése a fürdőtelepre és személy forgalomra berendezése. A második elengedhetetlen körülmény a magán nyaralók építési engedélyének megkönnyítése, mert az alap biztosíték a fürdő fogalmának biztosítá-

sára egyetlen és legelőbb szükségesség, hogy évről évre meglegyen a biztos vendég, ennek pedig egyedül a magánlakással bíró nyaralók lesznek a fundamentumai és maradnak örökké. Ez az elengedhetlen két fölvétel. A harmadik a reklám!... Ma minden a nagy dob után indul. Ha valaki megnézi ama fényképtölvételeket, a melyek boldogult Csárán Gyula fáradósáiból kerültek napfényre és maradtak meg örök hagyományául, a mely pedig csak egy kis része az egésznek, ámulattal szemléli ama természeti kincseit a Bihar hegységnek, amely még a biharországi bensülött előtt is igen nagyrészen ismeretlen fogalom.

S eme tájak fénykép: másolatainak sok ezer példányban kellene lenni minden vasut és hajóállomásokon, hogy a világ tudomást vegyen Biharfüredről. Ma már a magyar fürdőknek, úgy mint a fürdői életnek külön lapjai vannak Magyarországon, de ebben Biharfüredről épen semmi, vagy alig valami található.

Ily kiváló magaslati helyen a kristály tiszta levegő, mindenfelől felbuzogó források a legpetyhüdtobb gyomorszervezetet is működésre serkentik, tehát az étvágy is megköveteli a maga kielégítését. Az ellátás ma oly páratlan kitűnő hogy a nagyközönség a legnagyobb megelégedéssel, sőt csodálkozással emlegeti, hogy napi négy koronáért képtelenségnek hittek ily ellátást adhatni. Annait magam is mondhatok, ki súlyos egészségi állapotomnál fogva sok idegen konyhát izlelek meg körülményeim engedtevel — hogy ilyen ebben az országban másik nincs ezért a pénzért!

Ezt én mondom a pusztán lakó ember a ki odahaza sem szoktam koplalni, ha étvágyam van?! Aki nem hiszi próbálja meg és ha nem áll a mit itt leírok, dobjon követ rám!

Ez a maga nemében egyetlen állapot pedig oda vezethető vissza, hogy a fürdő bérletét oly minden irányban tehetséges uri asszonyok vették kezükbe, a kik nemcsak otthon is kitűnő házi asszonyok és feltűnő gazdasszonyok, de ugy társadalmi, mint vagyoni helyzetüknél fogva a társadalom minden rétege osztatlan mély tiszteletét élvezik.

A vállalkozásnál a legnemesebb cél lebegett szemük előtt, hogy mint vérbeli bihari uricsaládok tagjai Biharfüred fellendítésével a bihari középosztály gőcpontjává óhajtották a biharhegység eme földi paradicsomát. Ezen szép vállalkozásuk eddig azonban csak részben sikerült. Pedig a bérlet nőknek a legnagyobb önmegtadással s még azzal a sajnálatos körülménnyel is meg kell küzdeni, amely a véletlenül hallomás után Biharfüredre kerülő, a drága életviszonyok folytán szerényebb helyzetű fürdővendég kevés pénzéért tulzott követelésében nyilatkozik meg!...

Hozzá még ama páratlan szeretelméltóság és leereszkedő nyájasság, amellyel dr. Radu Demeter gör. kath. megyéspüspök ur, mint Biharfüred tulajdonosa a fürdővendégek nagy részét elhalmozta, a maga nemében szintén ritkaság, valamint kedves környezetének ritka figyelme a fürdőközönséggel szemben szintén ok volna arra, hogy e kies helyet tömegesen keressék föl. A most tapasztalható részben megokolt közönyt miként említettem a jövőben a *Föld felől berobogó* lenyölgégyekkel feldiszipített vonat fogja eloszlatni.

A püspök ur önméltósága tervei szerint a vasut már a jövő évben kiépül s így az első elhárítható akadály megszűntével a nagyközönség részére a könnyű hozzáférhetőségének kapuja megnyílik! Adja Isten, ugy legyen!

Kaczvinszky Andor.

Kellemes estét tölthetünk

a Kis Pipa kertjében, a Karger-vendéglőben, vagy a Rákóczi-uton a Vadaszkürt-szálloda (volt Kecskeméthy-féle vendéglő) kertjében, ugyszintén a Loyd-kávéház terraszán, változatos mozgófénykép előadás mellett. ::

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Csókon szerzett vőlegény. (Batizfalvy Elza bucsuja.)

Vasárnap: Kis herceg. (Dósi Nusi bucsuja)

Toronyi és Lányi Edit bucsuja.

A társulat bucsuzó tagjai közül eddig Toronyi és Lányi Edit választották meg legjobban azt a darabot, melyben a közönségtől elbucsuzzanak. A népszerű Boszorkányvár meglehetősen közönséget vonzott még ebben a kánikulai melegben is a színházba s zajos ovációkkal ünnepelték a Toronyi-párt. *Toronyiné Lányi Edit* kedves ismerőse a nagyvárad közönségnek már évek előtti időktől. Mindig a társulat egyik leghasználhatóbb tagja volt, aki ritka ambícióval készült minden szerepére. Nem ismert kis szerepet; neki mindenik olyan volt, amelyikért érdemes készülni. Így érte el azt, hogy ritka, nagy és gazdag repertoárt gyűjtött magának, a mellyel minden társulatnak számottevő tagja lesz. *Toronyi Gyula* a nagyvárad színészetnek általában egyik legjobb tenoristája volt; s nem sokan multák őt felül, de igen sokan meg sem közelítették. Akkor jött a társulathoz, mikor az évek óta tenorista-inséggel küzdött. *Toronyi* kitűnő hanganyaga és készütsége sok előadás sikerének volt főtenyezője; külön kiemelendő elegáns játéka, előnyös színpadi megjelenése, amelyek mind csak előnyére váltak. Megállta helyét operában és operettben egyaránt s távozását őszintén sajnálja a zenés szindarabok minden kedvelője. — Ennek az érzésnek adott kifejezést a közönség is, mely *Toronyi*kat ezüst- és babékoszorúval, ékszerrel, virággal, tapsokkal, kihívásokkal bucsuztatta. A darab többi szereplői is minden tekintetben kifogástalan előadást produkáltak —.

Batizfalvi Elza bucsuja.

A mai bucsu-előadás talán a legkiemelkedőbb eseménye lesz az egész nyári szezonnak. *Batizfalvi Elza* bucsujáról az utolsó percig azt hittük, hogy talán nem is fog megtörténni, mert a primadonna visszamarad Nagyváradon. Miután azonban ez, tekintettel arra, hogy az új társulat már teljesen együtt van, meg nem valósulhatott, *Batizfalvi Elza* eltávozik a nagyvárad gárda kötelékéből. *Batizfalvi Elza* nagyvárad működése valóban a rózsás emlékek egész rajával van telehintve: cupa jókedv, mosoly és ragyogás fűződik ennek a bájos és temperamentumos leányknak minden fellépéshez. A szubrittek között kevés az igazi színész, pláne a vérbeli művész. Legtöbbje azért apellái a tapsokra, virágokra és babérokra, mert véletlenül csinos a termete, szép az arca, a nélkül, hogy a színpadon ugyesen is meg tudna fordulni. *Batizfalvi Elza* messze elűt ezektől az aszfalt-primadonnáktól: elsőrendű művész, akinek kiváló kvalitásait már a fővárosban is elismerték és honorálták. A bájos és sikkes *Elza* páratlan népszerűsége emelkedett Nagyváradon: a színpadon és a szocietásban egyaránt szeretet, becszés, ünneplés övezte. *Batizfalvi Elza* ma este a Csókon szerzett vőlegény kitűnő szerepében bucsuzik el. A nappali pénztárban már csaknem valamennyi jegyet elkapkodta a közönség a bucsuelőadásra, úgy, hogy ma este telt ház fog tapsolni és ovációkat rendezni *Batizfalvi Elzának*.

IRODALOM.

☒ **Változás a »Sárréti Lapok« szerkesztőségében.** A második év óta fennálló ügyesen szerkesztett »Sárréti Lapok« szerkesztőségében változás állott be. E lap eddigi szerkesztői Kiss Sándor és Kerekes Gyula elfoglaltságuk miatt visszaléptek. A lap szerkesztését Szathmáry József vette át, főmunkatársai lettek dr. Krausz Samu és dr. Nagy Ede ügyvédek, Nagyváradról pedig a főmunkatárs dr. Váradi Ödön lett. Az új szerkesztőségben megjelent heti lap igen elevenen és változatosan van összeállítva.

☒ **Ünnepélyek az iskolában.** Szentgyörgyi Dénes marosvásárhelyi állami tanító egy havonként megjelenő folyóiratot akar kizárólag az egyes iskolákban tartani szokott különböző ünnepélyek anyagául szolgáló költeményeket, alkalmi beszédeket és énekeket, melódiákat, kis szindarabokat, monológokat stb. fog tartalmazni. A közlemények kiterjednek az összes iskolai válfajokra, az óvodák, az elemi, közép és szakiskolák minden nemét figyelembe véve. A szerkesztői munkájában egy nagyobb bizottság támogatja, melyben minden nemű iskola tantestületéből van egy két tag. Az első füzet f. évi november 1-én jelenik meg. Egy füzet ára 60 fillér lesz. Felhívjuk olvasóink figyelmét a hézagpótló folyóiratára. Siessenek támogatására úgy előfizetések, mint sikerültebb idevágó közlemények beküldése által. Előfizetni akárhány füzetre lehet. A füzetek részére hirdetések is felvesznek jutányos árban. Mindennemű megkeresés vagy küldemény a szerkesztő címére Maros-Vásárhelyre intézendő.

KÖZGAZDASÁG.

— **Meghívás.** A »Biharmegyei Pénzügyi és Tisztviselők Szövetsége« Nagyváradon f. h. 29-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Kereskedelmi Csarnok olvasó termében választmányi gyűlést tart. Tekintettel a tárgyalandó ügyek — különösen a nyugdíjkérdés — kiváló fontosságára, kéretnek a t. tagok okvetlenül és teljes számban megjelenni. *Az elnökség.*

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, augusztus 27.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909.	50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	— — —	13.97
Buza apr.	— — —	11.80
Rozs okt.	— — —	10.29
Zab májusra	— — —	—
Zab októberre	— — —	7.78
Tengeri máj. 1909	— — —	7.86
Tengeri jul.	— — —	8.05
Tengeri májusra	1910. — —	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	—	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	—	736.75
Leszámítoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	—	697.50
Közúti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. aug. 27.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—	—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50	—
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 frankos (Napoleon)der	—	19.02
Német birodalmi márka	—	117.56
20 márkás arany	—	23.51
Magyar nyereségy sorsjegy kölesön	—	33.95
Isza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	90.40

Igazságszolgáltatás.

§ **Hamis bukás.** Telcsér Mátyás zöldfülcu volt rövidáru kereskedő ült tegnap a nagyváradai kir. törvényszék vádlottak padján hamis bukás vétsége miatt. Telcsér 31000 korona passzívájára a bukás után csupán 16 ezer korona fedezet maradt. *Milye Gyula* elnök kérdésére, hogy mi indította bünsös manipulációira, a vádlott felesége betegskedését hozza fel s azzal mentegetőzött, hogy a kényszer vitte a hamis bukás elkövetésére. A kir. törvényszék bünsösnek mondta ki *Telcsert* s 2 havi fogházra ítélte. Ügyész dr. *Thury Endre*, védő *Poyndár Széver* volt.

PÁVIRATOK.

A kassai pokolgép.

Budapest, aug. 27. A kassai pokolgép merénylet ügyében tegnap szenzációs fordulat állott be. Ugyanis a rendőrségen megjelent egy VII-beli gimnázista és azt mondta, hogy atyja parancsára ő adta fel a csomagot. A gimnázista atyja viszont egy aktív főhadnagy kérésére szíveségből adta fel azt. A merényletet nyilván a főhadnagy követte el. Tegnap a rendőrségen megjelent *Makkay Alezred* és átvette az iratokat. A főhadnagyt, kinek nevét titokban tartják, ma letartóztatják.

A svédországi nagy sztrájk.

Berlin, aug. 27. Stockholmból jelentik: Hire jár, hogy a sztrájk vezetőség legközelebb meg fogja változtatni eddigi magatartását, de hivatalosan azonban erről eddig még semmit sem tudnak. Stockholmban megerősítették a csapatokat. Egy királyi rendelet a városi hatóságok hatáskörét a rend fenntartására kiterjeszti olyan módon, hogy a hatóságok a rendzavarókat meg is büntethetik.

A szerkesztőségétől feladó
Dr. VUOSKIOS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velence >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velence >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velence >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velence >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

NYILTÉR.

A „Csarnok“ kávéház megnyitása.

Van szerencsém a Nagyváradai közönséget, jóbarátaimat és tisztelt vendégeimet értesíteni, hogy a Szent László-téren levő

„Csarnok“

kávéházamat teljesen újonnan átalakítottam és modernül, a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendeztem.

Egyben szíves figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek, hogy kávéházamat kizárólag nagyváradai iparosok készítettek, mely tényleg az iparművészet műalkotása, ennek megtekintésére tisztelettel meghívom a közönséget.

Kérem tisztelt vendégeimet, hogy az eddig részükről élvezett jóakarataikat ezután se vonják meg tőlem.

Pontos és figyelmes kiszolgálás. Tiszta kezelt italok. Billiárd. Éjjel nappal nyitva.

Kiváló tisztelettel

Weisz Herman
kávé.

Képes levelező-lapot

csak

Benkő

antiquariumában lehet igazán
nagy választékban kapni

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

VASUTI MENETREND.

ÉRVÉNYES MÁJUS 1-TŐL.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Tvsz.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Oda. — Vissza.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
—	6 20	8 20	—	—	—	5 40	—	Ind. Budapest k. p. u.	5 00	7 20	—	—	—	6 40	—
—	9 16	11 31	—	—	—	9 27	11 19	> Bpest ny. p. u.	—	—	7 30	—	—	9 40	—
5 13	11 28	2 06	—	—	—	12 25	12 55	> Szolnok	12 50	3 44	5 39	—	—	11 38	3 49
5 27	—	2 18	—	—	—	12 41	—	> Püspökladány	5 06	12 54	3 57	10 20	9 52	12 48	5 27
5 43	11 49	2 33	—	—	—	12 59	—	> Báránd	4 50	12 41	—	10 01	—	12 37	—
6 07	12 04	2 52	—	—	—	1 36	1 31	> Sáp	4 29	12 25	—	9 38	9 33	12 23	15 07
6 21	—	3 05	—	—	—	1 50	—	> Berettyóujfalu	3 59	12 05	3 18	8 56	9 19	12 05	4 53
6 34	12 20	3 17	—	—	—	2 04	—	> Mezőpeterd	3 31	11 51	—	8 35	—	11 52	—
+6 41	—	—	—	—	—	—	—	> Mezőkeresztes	3 16	11 39	—	8 17	—	11 41	—
6 51	—	3 30	—	—	—	2 18	—	> Ártánd	+2 47	—	—	+8 07	—	—	—
7 00	12 33	3 38	—	—	—	2 27	—	> Bors	2 37	11 26	—	7 54	—	11 30	—
7 11	12 42	3 48	—	—	—	2 38	2 11	> Biharpuspöki	2 20	11 19	—	7 43	8 48	11 23	—
—	12 54	4 10	6 30	—	—	3 06	2 18	Érk. Nagyvárad	2 15	11 09	2 89	7 28	8 41	11 14	4 15
—	1 01	4 17	6 39	—	—	3 13	2 26	Ind. Nagyvárad	8 30	10 54	2 32	7 07	8 34	10 53	4 09
—	1 10	4 27	6 51	—	—	3 22	—	> Várad-Velence	8 22	10 27	2 26	7 01	—	10 47	—
—	1 20	+4 38	+7 05	—	—	—	—	> Fugyivásárhely	2 09	10 18	—	6 51	—	10 38	—
—	1 28	4 47	7 16	—	—	3 42	2 51	> Szakadát	+7 53	—	—	+6 38	—	10 27	—
—	+1 35	—	+7 25	—	—	—	—	> Mezőtelegd	7 43	10 00	2 03	6 30	8 10	10 21	3 40
—	1 41	—	+7 33	—	—	—	—	> Mezőtelki	+7 31	—	—	+6 21	—	—	—
—	1 47	5 02	7 59	—	—	3 58	+3 05	> Czéczeke	+7 24	—	—	+6 14	—	10 09	—
—	1 52	5 06	2 05	—	—	4 03	—	> Élesd	7 17	9 44	+1 50	6 09	+7 58	10 04	+3 24
—	+2 00	—	+8 15	—	—	—	—	> Élesd megálló	7 10	9 38	—	+6 03	—	9 59	—
—	2 12	5 25	8 30	—	—	4 22	3 26	> Rikosd	+7 00	—	—	+5 56	—	—	—
—	+2 16	—	—	—	—	—	—	> Rév	6 50	9 25	1 37	5 47	7 46	9 47	3 08
—	2 22	5 33	8 38	—	—	4 30	—	> Rév megálló	6 39	—	—	+5 41	—	—	—
—	+2 27	+5 38	8 43	—	—	—	—	> Zichy barlang	+6 33	9 16	—	5 36	—	9 39	—
—	2 37	5 49	8 55	—	—	4 44	—	> Vársonkolyos	+6 27	+9 13	—	5 31	—	9 28	2 49
—	2 45	5 57	9 04	—	—	4 52	—	> Brátka	6 15	9 04	—	5 21	—	9 20	—
—	2 55	6 08	9 17	8 48	—	5 03	—	> Jádvolgy	5 58	8 56	—	5 12	—	+9 20	—
—	+3 06	—	+9 30	—	—	—	—	> Bucsa	5 26	8 48	—	5 03	—	9 13	2 34
—	3 24	6 30	9 49	9 03	—	5 27	4 16	> Feketető	+5 13	—	—	+4 50	—	—	—
—	5 20	8 27	12 28	10 30	—	7 27	5 53	Érk. Kolozsvár	5 04	8 33	12 55	4 43	7 07	8 58	2 19
—	—	—	—	—	—	—	—	Ind.	1 30	6 04	11 10	—	5 21	6 49	12 32

Nagyvárad—Vasköh.

Tvsz.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Tvsz.
2 50	4 30	Ind. Nagyvárad	—	Érk.
3 03	4 41	> Várad-Velence	—	—
+3 17	+4 56	> Rontó	—	—
3 31	5 05	> Félixfürdő	—	—
3 48	5 21	> Kardó	—	—
4 31	5 58	> Nyárló	—	—
4 45	6 11	> Magyargyepes	—	—
5 03	6 23	> Tasádfő	—	—
5 37	6 43	> Drágséke	—	—
5 46	+7 00	> Magyarcséke	—	—
+6 47	+7 45	> Dúcsd	—	—
7 01	7 58	> Szombatság-Rogoz	—	—
7 20	8 17	> Hollód	—	—
7 28	8 25	> Gyanta	—	—
+7 42	+8 39	> Fekete Kápolna	—	—
7 51	+8 48	> Solyom	—	—
8 07	+8 56	> Belényesörvényes	—	—
8 13	9 03	> Borz	—	—
8 27	9 11	> Belényesujlak	—	—
8 41	+9 23	> Sonkolyos	—	—
9 08	9 30	> Fenes	—	—
9 19	+9 44	> Beléyves	—	—
9 35	+10 07	> Dragonyesd	—	—
9 49	+10 18	> Szudries	—	—
10 08	+10 34	> Rieey	—	—
10 24	+10 49	> Lunka-Rézbánya	—	—
—	—	Érk. Vasköh-Barest	—	Ind.

Vésztő—Kötegyán—Hollód.

Vv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Vv.
4 45	5 10	Ind. Vésztő	—	Érk.
5 07	5 28	> Okány	—	—
5 23	5 43	> Gyanta	—	—
5 36	5 52	> Sarkadkeresztúr	—	—
5 52	6 07	> Méhkerék	—	—
6 00	6 14	Érk. Kötegyán	—	ind.
6 16	6 30	ind. Kötegyán	—	Érk.
6 20	7 11	> Pósa	—	—
6 48	7 26	> Illye	—	—
7 02	7 41	> Csegöd	—	—
7 12	7 51	> Erdőgyarak	—	—
7 21	8 01	> Árpád	—	—
7 39	8 17	> Feketebátor	—	—
7 52	8 42	> Feketető	—	—
8 17	9 17	> Tenke	—	—
8 37	9 37	> Rippa	—	—
8 49	9 53	> Mocsár-Gyanta	—	—
8 59	10 11	Érk. Hollód	—	ind.

Szombatság—Rogoz—Dobrest.

Vv.	Tvsz.	Oda. — Vissza.	Vv.	Tvsz.
9 30	7 50	ind. Szombatság-Rogoz	—	Érk.
9 59	+8 19	> Nánhegyes	—	—
10 09	8 29	Érk. Dobrest	—	ind.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv.	Szv.	
6 02	8 01	10 20	1 13	4 45	7 40	ind. Nagyvárad	—	Érk.	8 28	9 40	12 05	3 10	4 00
6 12	8 13	10 30	1 25	4 56	7 59	> Óssi	—	ind.	8 14	9 29	11 52	2 57	3 49
6 29	8 33	10 48	1 48	5 15	8 22	> Less	—	—	7 54	9 12	11 30	2 35	3 33
—	8 44	10 56	2 00	+5 25	+8 33	> Gyapju	—	—	+7 40	—	11 14	+2 20	3 22
6 44	9 03	11 03	2 19	5 34	8 45	> Cséffa	—	—	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15
—	+9 13	—	2 31	—	+8 56	> Pusztaradvány	—	—	+7 17	—	10 38	+1 47	—
—	+9 20	—	2 39	—	+9 04	> Madarász	—	—	+7 09	—	10 30	+1 40	—
7 08	9 27	11 16	2 51	6 02	9 14	> Nagyszalonta	—	—	7 02	8 31	10 22	1 33	2 51
—	+9 40	—	3 07	—	+9 24	> Pusztabarmód	—	—	+6 25	—	10 05	+1 16	—
7 28	9 59	11 44	3 27	6 24	9 36	> Kötegyán	—	—	6 11	7 54	9 52	+1 04	2 32
7 39	10 11	11 53	3 40	6 33	10 05	> Sarkad	—	—	5 54	7 41	9 29	12 44	2 22
7 47	10 23	+12 02	3 53	+6 42	10 17	> József szanat.	—	—	5 40	—	9 15	12 30	+2 12
—	+10 27	+12 05	3 58	+6 45	10 21	> Gyulai városrőd	—	—	5 36	7 26	9 10	12 25	+2 08
7 58	10 39	12 18	4 12	6 57	10 37	> Gyula	—	—	5 25	7 18	8 56	12 14	2 01
—	+10 51	—	4 27	+7 07	+10 50	> Biczere	—	—	+5 05	7 06	8 36	+11 58	—
8 17	11 04	12 37	4 42	7 18	11 05	Érk. Békéscsaba	—	—	4 50	6 56	8 18	11 43	1 38
—	12 12	3 29	6 54	9 00	—	Érk. Arad	—	ind.	5 09	—	—	11 25	4 16
10 45	2 48	4 22	9 11	11 01	7 40	Érk. Szeged-Rókus	—	ind.	8 22	3 30	—	10 59	3 01

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Vv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Vv.
6 20	2 00	ind. Nagyvárad	—	Érk.
6 36	2 14	> Óssi	—	—
6 51	2 28	> Uj Palota	—	—
7 05	2 40	> Gyires	—	—
+7 19	+2 53	> Vizes-Gyán	—	—
7 26	3 00	> Körösszeg	—	—
7 37	3 10	> Nagy-Harsány	—	—
7 57	3 29	> Sza-ál	—	—
8 14	3 45	> Nagy-Tóti	—	—
8 26	3 57	> Komádi	—	—
8 44	4 14	> Iráz	—	—
9 17	4 37	> Kót	—	—
9 42	5 01	> Vésztő	—	—
10 25	5 41	> Szeghalom	—	—
10 41	5 56	> Körösladány	—	—
10 58	6 13	> Kéthalom	—	—
11 42	6 38	> Dévaványa	—	—
12 00	6 55	> Ózdmajor	—	—
12 23	7 18	Érk. Gyoma	—	ind.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Vv.	Sz. v.	Szv.	Oda. — Vissza.	Szv.	Szv.	Vv.
-----	--------	------	----------------	------	------	-----

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér
A legkisebb hirdetés 40 fillér

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágy
 — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Kepes Elek

orvosi kötszerész és keztyűs, Nagyváradi, Sas-száloda. (Passage.) Készíték saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre kitűnő sérvkötőket továbbá haskötőket, gummi barisnyákat, egyenes tartókat, betegápolási cikkeket és minden e szakmába vágó munkáját a legjutányosabb árban, jótállás mellett. — Szarvasbőr-lepedőket és vánkókat, valamint mindennemű másféle szarvasbőr-munkákat is készítek a legjobb kivitelben. Kesztyű tisztítást és mindennemű

javitást is felvállalok. Nők és férfiak részére külön próba-terem.

Legszebb

kivitelű nyomtatványokat a Szent László-nyomda készít. Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca,

MOSKOVITS

anatómiai cipők a legjobb.

Kiadó bolthelyiség

a Bémer-tér közelében Szt. János-u. 4. sz. alatt.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsa a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznóvénnyek és menyasszonyi koszorúk mélyen leszállított árban kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH**
 :: IRMA, művirágkészítő. ::

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI pezsgőhöz, borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb itall!
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHAJTÓ GYÓGYITAL

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél orvosilag ajánlva.

**A Nagyváradi Sörfözde „Bihar”
 sörcsarnoka.**
 Kossuth-utca Füchsl-palota.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy külföldi példa szerint **à la couvert** étkezést rendezek be a mai naptól fogva.

1 ebéd 1 K. 10 f.

étlap szerint **3 tál ételből**: leves, főzelék és sültből álló. Ugyszintén

1 vacsora 70 f.,

melyek jóságra és finomságra egyik leg-hirnevesebb konyha által sem lesznek felülmulva.

Versenyzek a leghirnevesebb és lefinomabb fővárosi konyhakkal.

Nagyváradi sör gyári kimérésben.

Legfinomabb nagyváradi és érmelléki borok.

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,
 üzletvezető.

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern princzesz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket,** és **izléses toalett-eket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az ideai **modern divattal** haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számtalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona.

Ára 1—1 korona

Kapható:

„Arany-Sas” gyógyszer-tárában
 Nagyváradon, Szent László-tér.

Heiman Lipót és Társa

női és leány gyermek felöltők, gallérok, szücs és szörme-áruk áruháza

Nagyváradi, Zöldfa-utca 25.

Telefonszám 243.

Telefonszám 243

Az őszi ujdonságok és modellek

megérkeztek.